

Rodzinna Piecza Zastępcza

**„ Dzieci są wiosną rodziny i społeczeństwa
nadzieją, która ciągle kwitnie
przyszłością, która bez przerwy się otwiera”
Jan Paweł II**

Czym jest rodzina zastępcza?

Rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim.

Rodzina zastępcza w wypełnianiu swoich funkcji kieruje się dobrem przyjętego dziecka i poszanowaniem praw, a także zapewnienia dziecku warunków rozwoju i wychowania odpowiedniego do stanu zdrowia i poziomu rozwoju w tym m.in: odpowiednie warunki bytowe, możliwości rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego, możliwości zaspokojenia indywidualnych potrzeb dziecka, rozwoju zainteresowań oraz właściwej edukacji.

Główne przyczyny umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych to:

1. alkoholizm rodziców (lub jednego z nich)
2. przemoc fizyczna i psychiczna względem członków rodziny
3. choroby
4. wyjazd rodziców poza granice kraju
5. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradność życiowa
6. śmierć obojga rodziców lub jednego z nich

Formy rodzinnej pieczy zastępczej to:

- **rodzina zastępcza spokrewniona** (dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo),
- **rodzina zastępcza niezawodowa** (dalsza rodzina, osoby niespokrewnione)
- **rodzina zastępcza zawodowa**, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna (tworzą je małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim). Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przyjmuje dzieci w sytuacjach interwencyjnych, do czasu unormowania przez sąd ich sytuacji, nie dłużej jednak niż na okres 4-8 miesięcy. Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna sprawuje opiekę nad dziećmi, które legitymują się orzeczeniem o niepełnosprawności, zostały skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, małoletnie matki z dziećmi.
- **rodzinny dom dziecka**. Rodzinne domy dziecka tworzą małżonkowie lub osoba nie pozostająca w związku małżeńskim, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej. W rodzinnym domu dziecka, w tym samym czasie, może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej, w szczególności umieszcza się w nim liczne rodzeństwa.

Jak zostać rodziną zastępczą

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka może być powierzone osobom, które:

- nie są i nie były pozbawione władzy rodzicielskiej, oraz władza rodzicielska nie jest im ograniczona ani zawieszona;
- są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi o braku przeciwwskazań zdrowotnych
- nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.
- w przypadku rodziny zastępczej niezawodowej co najmniej jedna osoba tworząca tę rodzinę musi posiadać stałe źródło dochodów
- dają rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej
- wypełniają obowiązek alimentacyjny w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich istnieje

- przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
- zapewniają odpowiednie warunki bytowe i mieszkaniowe umożliwiające dziecku zaspokojenie jego indywidualnych potrzeb
- odbyły szkolenie organizowane przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i posiadają zaświadczenie kwalifikacyjne potwierdzające ukończenie tego szkolenia, a także spełnienia ustawowych warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz posiadania predyspozycji i motywacji do sprawowania pieczy zastępczej

Jakie formy wsparcia przysługują rodzinom zastępczym?

- Na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania:
  - 694 zł miesięcznie □ w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
  - 1.052 zł miesięcznie □ w przypadku dziecka umieszczonego w pozostałych formach rodzinnej pieczy zastępczej.
- Na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności przysługuje dodatek w wysokości 211 zł miesięcznie.
- świadczenie wychowawcze w formie dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł miesięcznie. Dodatek wychowawczy przysługuje na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia przez nie 18 roku życia, bez względu na kryterium dochodowe.
- Fakultatywnie można m.in. przyznać:
  - dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka.
  - świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka.
- Rodziny mogą m.in.: liczyć na wsparcie specjalistyczne (prawne, psychologiczne, pedagogiczne), mogą uczestniczyć w grupach wsparcia, szkoleniach podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze.
- **Osobom prowadzącym zawodowe rodziny zastępcze oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka przysługuje także comiesięczne wynagrodzenie.**

Szczegółowych informacji udzielają pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu - ul. Laskowa 4a , tel. 48 664 28 30

DODATEK WYCHOWAWCZY DLA PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka oraz placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego przysługuje świadczenie wychowawcze w formie dodatku wychowawczego w wysokości 500 zł miesięcznie.

- Dodatek wychowawczy przysługuje na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do ukończenia przez nie 18 roku życia, bez względu na kryterium dochodowe.
- Dodatek wychowawczy przysługuje na wniosek odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinnym dom dziecka lub dyrektora placówki.
- Dodatek przyznaje się od dnia faktycznego umieszczenia dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka lub placówki, nie wcześniej jednak niż od miesiąca złożenia wniosku.
- Prawo do dodatku ustala się na okres 12 miesięcy. W przypadku braku zmian w sytuacji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinnym dom dziecka mającej wpływ na prawo do dodatku wychowawczego ustala się je na okres kolejnych 12 miesięcy z urzędu.
- Od kwoty dodatku nie jest odprowadzany podatek.

RODZINY ZASTĘPCZE W ŚWIETLE PRAWA.

Utworzenie rodziny zastępczej nie ma wytworzyć więzi emocjonalnych między opiekunami a dzieckiem. Dziecko przyjęte do rodziny nie staje się dzieckiem tej rodziny, nie powstają też obowiązki i uprawnienia alimentacyjne czy dotyczące dziedziczenia. Stan prawny dziecka nie ulega zmianie, dziecko zazwyczaj nie przyjmuje nazwiska opiekunów, a rodzina zastępcza nie ma pełni władzy rodzicielskiej nad dziećmi. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu opiekuńczego. W przypadkach pilnych, lecz za zgodą rodziców, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej może nastąpić także na podstawie umowy powierzenia, zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny. O fakcie tym starosta powinien jednak niezwłocznie powiadomić właściwy sąd.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej ustaje z dniem uzyskania przez dziecko pełnoletności bądź ukończenia szkoły, którą dziecko rozpoczęło przez 18 rokiem życia, chyba że wcześniej powróciło ono do rodziny biologicznej lub zostanie umieszczone w rodzinie adopcyjnej.

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA KANDYDATOM NA RODZICÓW ZASTĘPCZYCH

1. czym kierowaliście się Państwo przy podejmowaniu decyzji związanej z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej?
2. Czy wszyscy członkowie Państwa rodziny wiedzą o zamiarze przyjęcia dzieci do rodziny i jaki jest ich stosunek do nich?
3. Czy będziecie Państwo w stanie zaspokoić potrzeby przyjmowanych do rodziny dzieci (wypoczynek letni, czas wolny, dodatkowe zajęcia związane z rozwojem zainteresowań oraz kompensacją zaburzeń rozwojowych)?
4. Czy w przypadku choroby dziecka będą Państwo w stanie zapewnić mu prawidłową opiekę? Np. czy ktoś z rodziny będzie w stanie pomóc Państwu w sytuacjach koniecznych?
5. Jak będzie wyglądał Państwa „powszedni dzień” po przyjęciu dziecka do rodziny (podział obowiązków, opracowanie zasad wspólnego życia, ewentualnie przygotowanie pokoju czy miejsca dla dziecka)